

कृषी विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या अनुसूचित जाती उप योजना (विशेष घटक योजना) व आदिवासी उप योजना (क्षेत्रांतर्गत / क्षेत्राबाहेरील) योजनांचे पुनर्विलोकन करण्यासाठी समिती गठीत करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: विधयो-१५१६/प्र.क्र.२५/ ४अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
तारीख: २४ फेब्रुवारी, २०१६

वाचा:-

- १) शासन निर्णय क्रमांक:- CFA-1281/30695/CR-71/25-A, Dtd. 18th June, 1982
- २) शासन निर्णय क्रमांक:- विधयो-११८८/सीआर १३९/२१अ, दि. २४ ऑक्टोबर, १९८९
- ३) शासन निर्णय क्रमांक:- विधयो-११९३/ ४०७८/सीआर११/२१अ, दि. १२ एप्रिल, १९९३ व १९ ऑगस्ट, १९९३
- ४) शासन निर्णय क्रमांक:- विधयो-११९१/ सीआर ४० /२१अ, दि.२६ एप्रिल, १९९४
- ५) शासन निर्णय क्रमांक:- विधयो-१००१/ प्र.क्र.८३/ २१-अ, दि. ०२ जुलै, २००१
- ६) शासन निर्णय क्रमांक: विधयो-१५१५/ प्र.क्र. ११५/ ४अ, दिनांक २३ जून, २०१५

प्रस्तावना:-

दारिद्र्य रेषेखाली असणाऱ्या अनुसूचित जाती / नवबौध्द शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढवून त्यांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्यासाठी अर्थसहाय्य देण्याची अनुसूचित जाती उपयोजना, कृषि विभागामार्फत विशेष घटक योजनेअंतर्गत १९८२ पासून राज्यामध्ये राबविण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे अनुसूचित जमाती/ आदिवासी शेतकऱ्यांना अर्थसहाय्य देण्यासाठी, आदिवासी उपयोजना (क्षेत्रांतर्गत / क्षेत्राबाहेरील) राज्यामध्ये सन १९९३-९४ पासून राबविण्यात येते. या दोन्ही योजनेंतर्गत जमीन सुधारणा, निविष्टा पुरवठा, पीक संरक्षण औजारे / शेतीची सुधारित औजारे, बैलगाडी, बैलजोडी/ रेडेजोडी, इनवेल बोअरिंग, जुनी विहिर दुरुस्ती, पाईपलाईन, पंपसेट, नविन विहिर इत्यादी बाबींवर शेतकऱ्यांना अनुदान देण्यात येते. सदर योजनेंतर्गत देण्यात येणाऱ्या घटकांचे दर सन २००८-०९ मध्ये निश्चित करण्यात आले आहेत. सदर दोन्ही योजना दिर्घ कालावधीपासून राबविण्यात येत असल्याने, सदर योजनांचे पुनर्विलोकन करणे आवश्यक आहे.

शासन परिपत्रक:-

कृषि विभागामार्फत अनुसूचित जाती / नवबौध्द शेतकरी यांच्यासाठी राबविण्यात येणारी अनुसूचित जाती उपयोजना, तसेच अनुसूचित जमाती/ आदिवासी शेतकऱ्यांसाठी राबविण्यात

येणारी आदिवासी उपयोजना (क्षेत्रांतर्गत/ क्षेत्राबाहेरील), या योजनांचे पुनर्विलोकन करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

- i. विभागीय कृषी सहसंचालक, नागपूर विभाग, नागपूर - अध्यक्ष
- ii. कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली - सदस्य
- iii. कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा - सदस्य
- iv. कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे - सदस्य

२) सदर योजनांचे पुनर्विलोकन करताना खालील बाबी विचारात घेण्यात याव्यात.

- I. सदर योजनेची सर्वांगाने झालेली फलनिष्पत्ती
- II. राज्यातील अनुसूचित जाती/ नवबौध्द व अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील जिल्हानिहाय दारिद्र्यरेषेखालील शेतकऱ्यांची संख्या
- III. दारिद्र्यरेषेखाली नसलेल्या, परंतु, ज्यांचे उत्पन्न रु. ५०,०००/- पेक्षा कमी आहे, अशा अनुसूचित जाती/ नवबौध्द व अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील शेतकऱ्यांची संख्या
- IV. सदर योजनेचा मागील ५ वर्षात लाभ घेतलेल्या अनुसूचित जाती/ नवबौध्द व अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील शेतकऱ्यांच्या जीवनमानामध्ये झालेला बदल
- V. बदललेली परिस्थिती व सद्यःस्थितीत योजनेअंतर्गत अनुदान वितरित करण्यात येत असलेले अनुज्ञेय घटक, त्याचप्रमाणे काही घटक वगळणे अथवा काही अधिकचे घटक समाविष्ट करणे, असे काही बदल करणे आवश्यक आहे किंवा कसे
- VI. योजनेमध्ये आवश्यक असलेले बदल, जसे शेतकऱ्यांची उत्पन्न मर्यादा, घटकनिहाय अनुदान मर्यादा, सद्यःस्थितीत देय असलेली एकूण अनुदान मर्यादा, व त्यामध्ये वाढ करण्याची आवश्यकता
- VII. लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया अधिक पारदर्शक पध्दतीने होणे, लाभार्थ्यांची उन्नती होणे, त्यानुसार लाभार्थी निवडण्याच्या प्रक्रियेमध्ये सुधारणा आवश्यक असल्यास, त्यानुषंगाने सुचना करणे.
- VIII. केंद्र शासनाने सन २०११ नुसार प्रकाशित केलेल्या सामाजिक- आर्थिक जातनिहाय जनगणना (Socio-Economic Caste Census-2011) च्या माहितीचा वापर करता येईल किंवा कसे हे तपासणे.

IX. योजनेची अमलबजावणी अधिक पारदर्शक पध्दतीने होण्यासाठी अवलंबवयाची कार्यपध्दती.

उपरोक्त मुद्दे विचारात घेऊन समितीने आपला अहवाल ३० दिवसाच्या कालावधीत शासनास सादर करावा.

३) सदर शासन परिपत्रक मा.अ.मु.स.(कृषी) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१६०२२४१६५८३४६९०१ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सिध्दार्थ चवरे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
३. विभागीय कृषी सहसंचालक (सर्व)
४. कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
५. उप सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मुंबई
६. उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मुंबई
७. निवड नस्ती (४अ).